

Одночасно з еволюцією функцій грошей відбувається і процес еволюції форм грошей (рис.1.1).

Рис. 1.1. Еволюція форм грошей

Процес еволюції функцій грошей та їхніх форм триває й дотепер, породжуючи нові форми і якісні особливості їхнього прояву. [2]

Отже, на сучасному етапі розвитку грошового обміну вони набувають форми управління суспільством без прямого впливу людини одна на одну завдяки інформаційній природі грошей.

Список використаної літератури:

1. Деньги, кредит, банки/Под ред. Жуков Е. Ф. – М.: ЮНИТИ, 2000.
2. Экономическая теория: политэкономия /Под ред. В. Д. Базилевича. — М.: Рыбари; К.: Знання, 2009. — 870 с.
3. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства.- Маркс К.,Энгельс Ф. Соч. 2-е изд., т. 21.
4. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні: монографія / За ред. М.С.Пушкаря – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.

Науковий керівник: д.е.н., професор Пушкарь Михайло Семенович

*Крушельницька Лілія,
студентка групи РКм – 51*

ТРАКТУВАННЯ КАТЕГОРІЇ «КАПІТАЛ» У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Головним принципом нової парадигми постіндустріального розвитку суспільства є орієнтація на інтелектуальний, творчий, креативний потенціал. Глобальне інформаційне суспільство - це перш за все суспільство розумової праці, яке ґрунтується на продукуванні і використанні нових ідей і знань у всіх сферах діяльності. Динамічні зміни, що відбуваються в суспільстві, вимагають інтерпретації категорії «капітал» у контексті формування економіки інформаційного суспільства.

Капітал, що інвестується у бізнес у вигляді внесків власників і засновників є лише засобом отримання економічних вигід у майбутньому. Ділова активність інвестованого капіталу залежатиме від індивідуальних інтелектуальних, трудових якостей співробітників і їх ролі у виробництві. Тобто, економіка інформаційного суспільства передбачає персоніфікацію капіталу і набуття

особистістю вартісно - речових характеристик. Тому капітал у традиційному розумінні, тобто в матеріально - речовій і фінансовій формах, поступово перестав бути основою оцінки вартості підприємства [2, С. 9].

Якісна еволюція категорії «капітал» зумовила виникнення в останні десятиліття нових форм капіталу - венчурного капіталу, бренд-капіталу, інтелектуального, людського, репутаційного, інформаційного, соціального капіталу та ін. (таблиця 1) [5].

Таблиця 1

Характеристика сучасних форм капіталу

Форми капіталу	Характеристика
Реальний капітал	Капітал у формі засобів виробництва (засобів праці і предметів праці), що створюють нову вартість і генерують дохід (прибуток)
Людський капітал	Втілена в індивіді потенційна здатність створювати вартість і приносити дохід, включаючи вроджені здібності, а також професійну освіту, ділові якості, набуті навички, які сприяють підвищенню продуктивності праці
Інтелектуальний капітал	Сукупність людських авуарів (знань, навичок, компетенції, ділових якостей і виробничого досвіду персоналу), з одного боку, і таких нематеріальних активів як патенти, бази даних, операційні технології, програмне забезпечення тощо, з іншого боку
Соціальний капітал	Потенціал довіри і взаємодопомоги; чинник відтворення робочої сили, побічно впливає на продуктивність праці; на відміну від грошового, соціальний капітал у міру витрачання може зростати, оскільки інтенсивна кооперація і взаємовиручка дають синергетичний ефект
Інформаційний капітал	Вартісна оцінка інформаційних ресурсів, що приносять реальні вигоди їх носіям; на відміну від матеріальних благ, може споживатися багаторазово і зберігатися як у продавця, так і в покупця; через специфіку облікових процедур, як правило, не набуває форми активу
Робочий (функціонуючий) капітал	Найбільш активна частина капіталу підприємства, що використовується в операційній діяльності і безпосередньо генерує дохід
Резервний капітал	Частина власного капіталу, призначена для покриття збитків і непередбачених втрат; безпосередньо не створює вартість, але сприяє мінімізації ризиків фінансово-господарської діяльності
Фіктивний капітал	Капітал, представлений у вигляді цінних паперів (акцій, облігацій, заставних і т.п.), які дають право на отримання доходу у вигляді відсотків і дивідендів; не бере участь у створенні вартості, не створює дохід (прибуток), не дає права розпорядження реальним капіталом, але сприяє перерозподілу доходу і привласненню власником його частини
Спекулятивний капітал	Надлишкова частина короткострокового фінансового капіталу, не пов'язана з реальними бізнес-процесами; генерує дохід з арбітражних операцій на товарних і фінансових ринках

Бренд-капітал (марочний капітал)	Вартісна оцінка бренду (торгової марки); нематеріальний актив, сформований з метою спрощення дистрибуції; здатний збільшити вартість товару / послуги або вартість акцій більш ніж на 50%
Репутаційний капітал	Вартісна характеристика іміджу економічного агента в діловому співтоваристві; відповідно до існуючих стандартів виникає у разі купівлі-продажу підприємства, якщо його продажна ціна перевищує балансову вартість
Венчурний капітал	Капітал, вкладений в країни, галузі, сфери, регіони, види діяльності, що характеризуються високим ступенем ризику

Слід зазначити, що сучасні форми капіталу так чи інакше пов'язані з товарно - грошовими відносинами, з відносинами власності на певні фактори виробництва, його результатами і із зміною суб'єкта власності. Капітал є породженням суспільних відносин і відтворюється в процесі товарного виробництва. Тому за межами суспільного виробництва не існує капіталу ні як явища, ні як поняття.

Якісні зміни продуктивних сил та удосконалення форм виробничих відносин вносять принципові зміни і в процес кругообороту капіталу. Як відомо, у процесі повного циклу одного обороту капітал проходить такі стадії:

- на першій стадії капітал у грошовій формі авансується в конкретні фактори виробництва і перетворюється у продуктову форму;
- на другій стадії продуктивний капітал у процесі виготовлення продукції поступово перетворюється в товарну форму;
- на третій стадії товарний капітал по мірі реалізації вироблених товарів перетворюється у грошовий капітал.

Традиційний механізм утворення додаткової вартості на третій стадії кругообороту капіталу не може адекватно пояснити виникнення додаткового продукту і прибутку на основі розробки і застосування новітніх технологій.

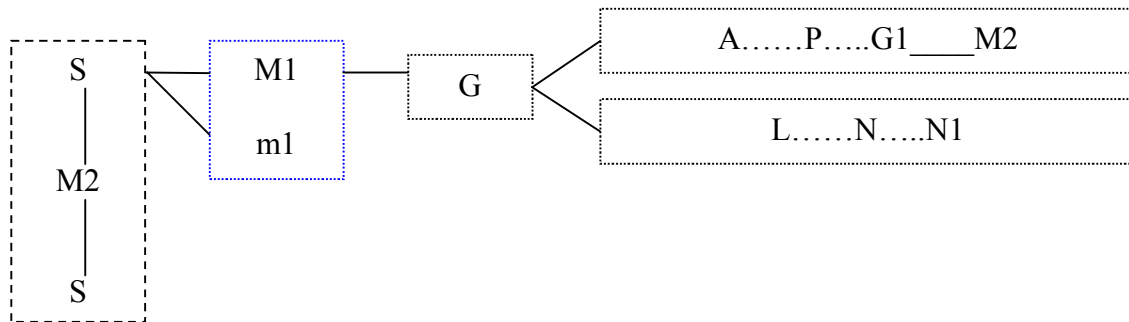
Ми повністю погоджуємося з В. Мотильовим, що в умовах якісного росту додатковий продукт утворюється у вигляді синергетичного економічного ефекту, який автор визначає як різницю між інтегрованою цінністю (вартістю) усіх факторів виробництва, втілених у готову продукцію і механічною сумою цих же факторів, за умови ефективного їх комбінування в процесі відтворення [3, С. 202].

Комбінований економічний ефект виникає в результаті висококваліфікованої праці, що реалізує свій творчий потенціал, насамперед у двох сферах - в науці та управлінні. Продукцією цих сфер є інформація і комбінування організації та управління.

Зміни у кругообороті капіталу в ХХ ст. досліджував японський вчений Ю. Ішікава, ґрунтуючись на теорії К. Маркса. На його думку, спостерігається перехід від індустріального до фінансового та інвестиційного

капіталізму, що, в свою чергу, зумовило перехід від парадигми обліку продуктивного капіталу до парадигми позикового або фіктивного капіталу і, виходячи з цього, він виокремлює кругообіг реального і фіктивного капіталу [1, С. 406].

На думку С.Ф. Голова, недоліком схеми, яку наводить Ю. Ішікава є відсутність у ній кругообігу інтелектуального капіталу, який стає головним чинником успіху в сучасних умовах економіки знань. Розширена С.Ф. Головим схема Ю. Ішікави зображена на рис. 1.

зв'язок L-N означає екстерналізацію знань,
зв'язок N-N1 – інтерналізацію знань.

S – акціонерний капітал,
M – грошові кошти,
m – дохід посередника,
G – товар,
L – праця,
N – знання,
A – засоби виробництва,
P – виробництво

Рис 1. Кругообіг фізичного, фінансового та інтелектуального капіталу [1, С. 408]

Важливим елементом інтелектуального капіталу є людський капітал, тобто інвестиції в людські ресурси з метою підвищення їхньої продуктивності. Людський капітал має надзвичайно важливе значення як об'єкт стратегічного обліку. Тому при визначенні стратегії розвитку підприємства необхідно провести аналіз погодження цілей керівництва і персоналу, дослідити моральний клімат в колективі, вивчити навички і вміння співробітників, визначити рівень освіти і кваліфікації працівників. При розрахунку очікуваного доходу від вкладеного капіталу потрібно обов'язково враховувати обсяг ресурсів, вкладених в людський капітал. Крім того, реалізація інвестиційних проектів повинна проводитися паралельно з вкладенням інвестицій у людський капітал: перепідготовку кадрів, підвищення кваліфікації працівників, покращення організації виробництва і управління підприємством [4, С. 20].

Список використаних джерел:

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія / С.Ф.Голов. – К.: ЦНЛ, 2007. – 522 с.
2. Мильнер Б.З. Управление знаниями / Б.З. Мильнер. - М., 2003. - 412 с.
3. Мотылев В. Экономическая теория / В. Мотылев - М.: Издательский Дом Дашков и Ко, 2001. - 378 с.
4. Труш В.Є. Економіка глобального інформаційного суспільства: облікова інтерпретація капіталу / В.Є. Труш, В.Ф. Яценко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. - № 5. – Т. 1. - С. 18 - 21
5. Черникова Л.И. Методология исследования современных трансформаций капитала: финансовый аспект [Электронный ресурс]: автореф. дис. на соискание науч. степени доктора эк. наук: спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / Л.И.Черникова. Москва – 2010. – 46 с. – Режим доступа: elibrary.fines.ru/materials_files/345129315.pdf

Науковий керівник: к.е.н., доцент Михайлишин Надія Петрівна

*Кульчицький Павло,
студент групи РКзм-51*

СУТНІСТЬ ГУДВІЛУ ПРИ ПРИДБАННІ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЙОГО В ОБЛІКУ

На сучасному етапі розвитку світової економіки відбувається постійне посилення значення інтелектуального капіталу, що спонукає керівництво шукати нові шляхи підвищення прибутку підприємств. У свою чергу це призводить до підвищення ролі таких матеріальних активів, як ділова репутація суб'єкта господарювання, його клієнтська база, ділові зв'язки із постачальниками тощо. Все це є складовими такого нематеріального активу, як гудвіл. Тому визначення сутності гудвілу та питання його обліку є досить актуальним в економічній науці.

Перша згадка про гудвіл була датована 1571 роком. До бухгалтерської практики термін “гудвіл” перейшов із юриспруденції, де під даною дефініцією розумівся певний вид майнових прав. А вже у 1891 році англійський бухгалтер Ф. Мор першим створив методи оцінки гудвілу на основі генерованих ним додаткових доходів.

Загальноекономічний підхід визначає гудвіл як певні активи (кваліфікація персоналу, високий рівень менеджменту тощо), які відрізняються від звичайних активів тим, що не існує способів відокремити їх від інших активів та достовірно оцінити. Тобто, з цієї точки зору під гудвілом розуміються переваги, які отримує покупець при купівлі існуючого суб'єкта гос-